

Παλαιά Διαθήκη: Γιατί; (Μαρία-Ελένη Ευθυμίου, Θεολόγος-ΜΔΕ Παλαιάς Διαθήκης)

/ [Πεμπτούσία](#)



Ενώ η Καινή Διαθήκη έχει την πλήρη αποδοχή των πιστών, δεν συμβαίνει το ίδιο και με την Παλαιά Διαθήκη. Τα παλαιοδιαθηκικά κείμενα αντιμετωπίζονται συχνά με καχυποψία κατανοούμενα ηθικιστικά και ανιστορικά. Κατά καιρούς πολλά έχουν λεχθεί και γραφεί, ενώ ερωτήματα άγνοιας, για παράδειγμα είναι ιστορικά ή συμβολικά τα γεγονότα που αναφέρονται στη Βίβλο, σε τι χρησιμεύει η μελέτη ενός «εβραϊκού βιβλίου», γιατί μας αφορά η «μυθολογία» των Εβραίων, διατυπώνονται από πιστούς και μη. Η αμφισβήτηση της αξίας της Παλαιάς Διαθήκης οδηγεί λανθασμένα πολλούς στο συμπέρασμα ότι η μελέτη της Καινής Διαθήκης είναι αρκετή για τη χριστιανική πίστη.

Η σημασία της Παλαιάς Διαθήκης για τη χριστιανική πίστη μπορεί να φανεί, αν σκεφτεί κανείς ότι το σύνολο των βιβλίων που απαρτίζουν σήμερα την Παλαιά Διαθήκη αποτέλεσε την ιερή Βίβλο του Ιησού Χριστού και των Αποστόλων.

Άλλωστε, είναι ιστορικά γνωστό ότι χριστιανική Εκκλησία υπήρξε χωρίς Καινή Διαθήκη, ουδέποτε όμως υπήρξε Εκκλησία χωρίς τα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης [1]. Ο ίδιος μάλιστα ο Ιησούς στηρίζεται στα παλαιοδιαθηκικά κείμενα για να πιστοποιήσει το ότι είναι ο Μεσσίας. Χαρακτηριστικό είναι το περιστατικό που περιγράφει ο Ευαγγελιστής Λουκάς. Στο πρώτο κήρυγμα στη συναγωγή της Ναζαρέτ, ο Ιησούς διάβασε ένα χειρόγραφο με τα λόγια του προφήτη Ησαΐα [2]. Τελειώνοντας την ανάγνωση, ο Κύριος έκανε την εξής δήλωση: «σήμερον πεπλήρωται η γραφή αύτη εν τοις ωσίν υμών» [3].



Αλλά και οι ιεροί συγγραφείς της Καινής Διαθήκης αναφέρονται στα αναγραφόμενα στην Παλαιά Διαθήκη αρκετά συχνά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Ευαγγελιστής Ματθαίος. «Βίβλος» είναι η λέξη με την οποία αρχίζει το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο [4]. Πρόκειται για ένα έργο που, μεταξύ άλλων, φαίνεται να επιδιώκει ένα συγκεκριμένο σκοπό. Ο Ευαγγελιστής αναφέρεται συχνά σε μεσσιανικές και προφητικές επαγγελίες της Παλαιάς Διαθήκης, θέλοντας να αποδείξει, ότι ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ είναι ο Μεσσίας, δηλ. η οριστική εκπλήρωση των προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης [5]. Είναι αξιοσημείωτο ότι στο Ευαγγέλιο υπάρχουν παραπομπές από 130 περίπου κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης [6].

Το ενδιαφέρον του Ματθαίου για την εκπλήρωση των προφητειών στο πρόσωπο

του Ιησού είναι αδιαμφισβήτητο. Παραθέτοντας παλαιοδιαθηκικά κείμενα αποδέχεται πλήρως τον ιστορικό χαρακτήρα της βιβλικής αποκάλυψης. Η αποκάλυψη για τον Ευαγγελιστή δεν διακρίνεται σε εκείνη της Παλαιάς και σε εκείνη της Καινής Διαθήκης. Η αποκάλυψη είναι μία, ενιαία, συνεχή που αρχίζει από το «εν αρχή» της Γενέσεως και ολοκληρώνεται με το «αμήν» της Αποκάλυψης [7].

Πράγματι η σχέση των δύο Διαθηκών είναι αδιάρρηκτη. Οι δύο γραπτές πηγές της πίστης είναι ισότιμα μέρη της μίας βιβλικής αποκάλυψης [8]. Πρόκειται για μία Διαθήκη μεταξύ Θεού και ανθρώπων, διακρινόμενη σε δύο μέρη, εκ των οποίων στο μεν πρώτο μέρος επαγγέλεται η λύτρωση του ανθρώπου, στο δε δεύτερο μέρος επληρώνεται η υπόσχεση. Τα δύο αυτά μέρη ονομάζονται «Αγία Γραφή», δηλαδή Γραφή, η οποία εμπεριέχει την πλήρη και αληθινή γνώση του Θεού.

Η Εκκλησία ερμηνεύει τα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης χριστολογικά, δίνοντας σε αυτά ένα εντελώς διαφορετικό νόημα από εκείνο που είχαν στην ιουδαϊκή συναγωγή. Ο συνδετικός κρίκος των δύο Διαθηκών είναι ο Ιησούς Χριστός, στο ιστορικό πρόσωπο του οποίου συντελείται η υπέρτατη αποκάλυψη [9]. Κέντρο της παλαιοδιαθηκικής θεολογίας είναι ο Ιησούς Χριστός, η διδασκαλία και το απολυτρωτικό του έργο. Ο λόγος του Ιησού σε σχέση με την Παλαιά Διαθήκη «οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι» [10], καθόρισε και τη μετέπειτα στάση της Εκκλησίας, η οποία αναγνώρισε αυθεντία στην Παλαιά Διαθήκη, ανάλογη προς την αυθεντία της Καινής.

Παραπομπές:

- 1.Μ. Κωνσταντίνου, Παλαιά Διαθήκη, Αποκρυπτογραφώντας την πανανθρώπινη κληρονομιά, Αθήναι: Αρμός 2008, σελ. 41.**
- 2. Λ. 4, 16-19.**
- 3. Λ. 4, 21.**
- 4. Μτθ. 1,1.**
- 5. Ι. Παναγόπουλου, Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη, Αθήνα 1995, σελ. 74.**
- 6. S. B. Marrow, Τα λόγια του Ιησού στα Ευαγγέλια, (μτφρ. Σ, Αγουρίδη), Αθήνα: Άρτος Ζωής 1986, σελ. 104.**
- 7. Δ. Δόικου, «Τα «ρήματα» του προφήτη Ησαΐα στο Ευαγγέλιο του Ματθαίου, Τα κείμενα και η θεολογική σημασία τους», Ζ΄ Σύναξη Ορθοδόξων Βιβλικών Θεολόγων, Το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, Αθήνα: Άρτος Ζωής 1996, σσ. 142-143.**
- 8. Ε. Στύλιου (Μητροπολίτου Αχελώου), Χριστός Προτυπούμενος, Χριστολογία της Παλαιάς Διαθήκης**

, Αθήνα: Αποστολική Διακονία 2011, σελ. 18.

9. Σ. Καλαντζάκη, *Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη*, Θεσσαλονίκη: Πουρναρά 2010, σσ. 70-72.

10. Μτθ. 5,17.